Kilenczedik évfolyam. 20. szám. Muraszombat, 1893. május 14.

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Gazdasági és társadalmi hetilap.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár: Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. — A gazd. fiókegylet tagjainak: egész évre 2 frt, félévre 1 frt. Egyes szám ára 10 kr. Előfizetési pénzek és reclamatiók a kiadóhivatalhoz intézendők.

Szerkeszti és kiadja: A muraszombati gazd. fiókegylet. A szerkesztésért felelős: HORVÁTH GYÖRGY.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez küldendők. Hirdetési díj: 1 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 10 kr többszöri hirdetésnél soronkint 6 kr. Bélyegdíj 30 kr. Nyilttér petitsora 25 kr.

A szőlőlevél-penész.

(Peronospora viticola.)

Feleslegesnek tartjuk azt, hogy a peronosporának leirásával részletesen foglalkozzunk; aki életének lefolyását tüzetesen ismerni akarja, forduljon valamely szakmunkához, mi egyszerüen utalunk azon érzékeny károkra, melyekkel a szőlősgazda közönséget eddig sujtotta s ha nem védekezik, kikerülhetlenül sujtani fogja.

A peronospora, mint tapasztalásból tudjuk, a szőlőlevelek alsó lapján mint fehér penész tünik fel kisebb-nagyobb foltokban s midőn még a leveleket el nem perzselte, olyatén néz ki, mintha finom porrá tört fehér czukor volna a levél alsó lapjára hintve.

A perónospora csirái a levél felső lapján csillogó harmat vagy esőcseppekben kelnek életre; itt gyökereznek, majd a levéllapot átszövén, az alsó lapon teritik szét parányi penészszálaikat.

Tartós szárazságban vagy hüvöses időben kártékonyan nem lép fel a peronospora. A meleg nedves időjárás kedvező feltétel arra nézve, hogy elhatalmasodjék, azért is május vége előtt ritkán szokott fellépni, inkább a következő hónapokra esik megjelenése; de ezen hónapokban, különösen augusztus, szeptember havakban már oly hatalmas, hogy pár rövid óra alatt képes egész szőlőterületek levélzetét s ezekkel együtt az évi termést tönkretenni, a jövőre nézve pedig tőkéinket megnyomoritani, sőt 3—4 év leforgása alatt teljesen ki is pusztitani.

A hol már egyszer a peronospora fellépett, ott biztosan számithatunk rá, hogy a következő évben is kelletlen vendégünk lesz s ha csak a fejlődésére kedvezőtlen időjárás kártékonyságának utját nem állja, védekezés nélkül gyorsan leszüretel a szőlősgazda előtt s amit a termésből meghagy, gazdaszomoritó vinkó lesz.

Azért ne várja be a szőlősgazda azt az időt, midőn a peronosporának nyomai a leveleken felismerhetők, hanem május utolsó vagy junius hó első hetében kezdje meg a védekezést permetezéssel.

Az első permetezés után négy hét mulva ismét permetezni kell, még akkor is, ha a jellemző penészfoltoknak még nyomait sem látjuk.

Ezen elővigyázat azért szükséges, mert megeshetik, hogy a peronospora fejlődésére kedvező időben 5—6 óra alatt annyira elhatalmasodik, hogy a permete csak a pőrén maradt fürtökre és a meztelen venyigékre hull; ezen állapotban pedig jó szüretre és jó borra számitani képtelenség, tudván azt, hogy a levélzet nemcsak ékessége és takarója a tőkének, hanem legfontosabb táplálkozó szerve is. Levélzet nélkül a szőlőfürt meg nem érik, sőt a venyige is éretlen marad, mely állapotában a legkisebb fagy tönkre teheti.

Azon rügyek, melyekből a következő évben a termésnek fakadni kellene, vagy éppen nem fakadnak, vagy gyümölcstelen, satnya venyigéket hoznak: mert tudvalevő dolog, hogy a tőke a jövendő termés alapját a megelőző évben gyüjti össze és pedig nemcsak a gyökerekkel a földből, hanem főképpen a lombozattal a levegőből is.

Két permetezés rendesen megmenti a tőkét a peronospora ellen, de biztonság okáért a harmadik permetezést is tanácsos aug. hó közepe táján végezni.

A permetezéshez szükséges folyadékot a következőképen készitjük: Két kgr. kékgáliczot feloldunk 5 vagy 6 liter forró vizben; ezt beleöntjuk egy nagyobb tacdénybe s még hozzáöntünk vagy 45 akár 50 liter hideg vizet, ezután megoltunk 2 kgr. friss égetett meszet, majd 10—15 literig felhigitván folytonos keverés közben s apránkint a kékgálicz oldatához öntjük, végül annyi vizet adunk hozzá, hogy az összes keverék 100 liter legyen. Megjegyzendő, hogy mind a kékgálicznak, mint pedig az ojtott mésznek hidegnek kell lenni, mikor egymással összekeverjük.

SZÉPIRODALOM

Az oláh fáta.

— Beszély a román népéletből. —

Hej! milyen boldog volt Parászka, az erdős hegy-ég között fekvő Csiárá (Cseszora) oláh falu tündére, mikor még szegény özvegy anyjának, Nákának — ki a falunak és környének volt javasasszonya — kecskéit legeltette a Kodrun.[1]

Hej! mennyivel boldogabb volt a szegény kis egyszerü Parászka néhány évvel ezelőtt, a mostani tündérszép és czifra katrincás[2] Parászkánál.

Még mielőtt az erdelyi oláh szomszédok *feltolták volna a napot a havasok csúcsaira,* Parászka már künn volt kecskéivel a cserjés magaslatokon, s mire a nap sugarainak küllői a „Cziklu"-ig[3] jutottak, kecskéi jóllaktak harmatos kökénycserjével. Ő pedig lelt egy vadrózsafa tövébe s annak a virágából bokrétát kötött a Mitru kalapjára, kit pásztortársai közt legjobban szeretett; de nem ám azért, mivel Mitru a gazdag Onucz Mikulának, a falu büszke birájának a fia volt, hanem azért, mert Mitru volt hozzá mindenben és mindenkor legszivesebb.

Mikor nagy zivatar idején elszéledtek a kecskék, egyedül Mitru volt, a ki teheneit ott hagyva, a kis Parászka kereső társául szegődött: s órákig barangoltak a Kodru vad sürüjében, mig végre megtalálták a keresett kecskéket az ő menedékhelyükhöz közel álló Filep Nyikára mészégető kemenczéje mellett, a felburjánzott galagonya cserjében.

Nem csoda hát, hogy Parászka a máléjához[4] kapott gomolyának felét mindig Mitrunak adta, hisz magának nem esett volna jól, ha azt Mitruval meg nem oszthatja.

Együtt jártak földi epret, meg szedret keresni s a vaczkos körtéig elmentek egészen a váléig[6] hova itatni jártak; nem volt olyan rejtett hely, barlang, rókaüreg, vagy vaddisznót rejtő bozót, melyet ők ne ismertek volna.

Mikor aztán a kozmanyáczai[7] sumár[8] belefujt a havasi kürtbe, ami az est közeledtét jelezte, — hazafelé terelték a jószágot, le a völgyben elterülő falucskába, melynek fatornyában csak vasár- és ünnepnapokon huzatta meg a pópa (pap) a csengetyűhangu kis harangot — s ilyenker olyan szépen és búsan énekelte Parászka a „Franze vergyé"-t[9], hogy még a Cziklun álló ózbak is kiváncsian nézett alá, hogy honnan jő az a szivet meginditó dal!

Talán csak nem énekelt olyan szivből a kis Parászka, mintha már akkor szerette volna Mitrut.

Igen! Parászka már akkor is érzett valamit Mitru iránt, de ez csak egyszerü gyermeki vonzalom volt, mely csak évek mulva fejlődött szerelemmé.

Mikor már kinőttek a pásztorság alól, s nem is találkoztak, csak vasárnaponkint a Mózsi zsidónál tartatni szokott táncznulatságok alkalmával, Mitru mindig Parászkával járta a „lume mé"-t[10]. Ez már a szerelem jele volt.

De Mitrunak is az volt a sorsa, ami a többi helyre való legénynek. Elvitték katonának. Szomorman váltak el egymástól s a válén tul levő „Lupuj" völgyben eskűdtek egymásnak hűséget.

Parászka meg is tartotta esküjét, — egyetlen egy mulatságba se ment el, — dalolását is ritkán lehetett hallani, kivéve mikor kiment a Kodrura fát szedegetni, hol a multnak boldog emlékei ki-kicsalták belőle a fájdalom panaszos hangjait. Ilyenkor aztán mindig könyes szemmel tért haza s szegény öreg anyja kérdéseire, hogy: „csebáj fátá?" (mi bajod leány) mindig kitérő választ adott.

E közben csapás csapásra érte őket. Kecskéik egy részét valami nyavalya pusztitotta el, a másik részét lassankint el kellett adogatni.

Bezzeg nem ment most senki az öreg Nákához jósoltatni! csak jósoljon most önmagának, — csak gyógyitsa most önmagát!

Szegény Parászka tartotta beteg anyját kézi munkájával; hisz ő tudott legczifrábban kivarrni az egész vidéken.

Igy éldegélt a falu legszebb és legszorgalmasabb leánya, egy nyomorult füstös kunyhóban, száraz maléval és tökmagolajjal zsirozott puliszkával.[11]

Hanem volt is aztán öröm, mikor hirül vette,

[1]) „Kodru" hegyes erdőnek a neve. [2]) „Katrincza" czifrán kivarrott kötő. [3]) „Cziklu" egy ottani legmagasabb csúcs.

[4]) „Málé" kenyér kukoricza lisztből. [5]) Juh-sajt. [6]) „Válé" hegyi patak. [7]) „Kozmanyácza" egy erdőrész elnevezése. [8]) Csősz. [9]) Oláh népdal.

[10]) Oláh néptáncz. [11]) „Puliszka" galuska kukoricza lisztből.

Tapasztalatunk szerint ezen vegyiték a leghathatósabb szer a peronospora ellen.

Az ott maradt meszet közönséges mosószódával is helyettesíthetjük. A szóda üveges kinézésű só; eczetbe vetve hevesen pezseg

Szódával igy készül a permetező folyadék:

2 és fél kgr. szódát feloldunk 50 liter, 2 kg kékgáliczot pedig 5—6 liter vizben, ezen utóbbit 10—15 literre felhigitván, folytonos keverés közben s apránként a szódasó oldatához öntjük és 100 literig kiegészitjük. Ezen második vegyiteket tehát megforditott rendben keszitjük, vagyis mig az elsőnél a gáliczoldatba öntöttük a mészoldatot, emennél a gáliczoldatot öntjük a szódaoldatba. Ez mindenkorra jól megjegyzendő.

A permetező folyadék készitésénél vasedényt vagy vaseszközt ne használjunk, mert a vas megbontja a gáliczoldatot.

A második módon készült permetező folyadékot azon napon, melyen készült, elhasználni kell, mert a következő napon már rendesen alkalmatlan a permetezésre mig a mészszel készült folyadék 4 hét mulva is használható állapotban marad ha zárt edényben tartjuk.

Valahányszor az elkészitett folyadékból permetezés végett kimerünk, mindannyiszor jól felkeverni kell; mert azon anyagok, melyeknek a levelekre kell kerülniök, hamarosan leülepednek az edény fenekére.

Ha már a peronospora feltünik a levélzeten, 2 kgr. kékgálicz helyett 3, sőt 4 kgrammot kell feloldani minden kgr. hoz ugyanannyi meszet vagy negyed kgr. (½ kgr 25 deka) szódát számitván

Egyéb vegyiteket is alkalmaznak a peronospora ellen, de azok alkalmazása mellett megesett, hogy a peronospora akadálytalanul befejezte munkáját. Elégedjünk meg a biztos jóval, a kisérletezést pedig bizzuk tudós emberekre hadd böngészszenek s ha majd valami jobbat találnak a jónál, nem leszünk olyan agyafurtak, hogy ne kövessük.

A permetezést erre készült tömlős géppel teljesitjük Ilynemű gép ma már tömegesen kerül a vásárra. Vannak közöttük a czélnak teljesen megfelelők de vannak olyanok is, melyek szerkezetükben gyarlók; azért aki pénzét kiadja, vegyen jót, ha valamivel drágább is, hogy munkaközben cserben ne hagyja.

A permetezés teljesitése nem kivánja feltétlen a gépet; — lehet kis kézi seprővel, nagyobb ecsettel vagy éppen meszelővel is az óvó folyadékot a tőke leveleire fricskázni s ha bár nem esik a munka olyan tetszetősen, mint a permetező géppel, czélunkat emez olcsó kézi eszközökkel is elérjük.

Némelyek talán tréfából, mások félelemből azt hiresztelték, hogy a permetezett szőlő termése mérges Mondjuk, hogy egy hold szőlőben szétpermetezünk 4 kilo gáliczot, tehát három permetezésre 12 kilót Vegyünk fel egy holdra 5000 tőkét s osszuk el a 12 kiló gáliczot ezen tőkék között; egy tőkére esnek $2\frac{4}{10}$ gramm. ha nem kerülne jelentekeny része a földre, no meg a karókra is. Tegyük fel meg hogy egy jól fejlődött tőkén van 50 levél. a fürtöket is levélnek számitva, akkor egy-egy levélre vagy fürtre esik a 12 kgnak $\frac{350}{1000}$ része vagyis nem egészen ötszázadrész gr. kékgálicz.

Ha most már azt is meggondoljuk, hogy a fürtöket levelek boritják, ugyan mi juthat egy-egy fürtre a gáliczkőből és mi egy liter borra? tudva azt, hogy a legnagyobb rész a seprőben marad.

A ki fél a permetezett szőlő termésétől, eszünkbe juttatja a cigányt, ki sót és paprikát hintett és vöröshagymát vágott a Balatonba, majd elkezdte kanalazni; hal — ugymond — van elég a Balatonban, csak só, paprika és hagyma kell bele és készen van a halleves.

Amint a Balaton vize nem változott hal-levessé, éppen oly kevéssé félhetünk attól, hogy a szőlőfürt vagy annak leve méreggé vagy mérges hatásuvá válik.

Minden tény a permetezés mellett szól s egy hangot sem lehet helyesen ellene támasztani.

Reméljük, hogy a kik a mult években a maguk kárán tanultak, nem vetik meg a jó tanácsot, melyet jó szándekkal adunk. „T. és V.“

Szabadság-harczunk emléktárgyainak orsz. muzeumáról

Ha angolok laktak volna köztünk az 1848—49-ik évben, ugy alighanem megcselekedte volna közülök legalább egy azt a derék dolgot, hogy még a szabadságharcz alatt összegyűjtötte volna ama tárgyakat, a melyek e dicső kort hirdetik, — a vértanuk szent ereklyéit, melyek a hazaszeretet és önfeláldozás néma apostolai ma a muzeumban.

Mi nem vagyunk excentrikus angolok, mi köztünk egynek sem jutott eszébe, a szabadságharczi ereklyék gyűjtését a szabadságharcz alatt vagy annak lezajlása után mindjárt kezdeni, midőn még könnyű szerrel, olcsón lehetett volna összevásárolni ama nagybecsü emléktárgyakat, melyekből ma már egy százezredrésznyi létezik, és a létezők nagy részét is inkább avéletlen mint a kegyelet őrizte meg.

Ezelőtt 8 évvel gróf Kreith Bélának támadt az a jó, nemes ötlete, hogy az 1848-49-iki emléktárgyakat fel kell kutatni, nemcsak itthon, hanem a külföldről is, hol sok emléktárgy maradt az emigráczió folytán.

A derék eszmét csakhamar tett követte. Nyolcz évi fáradhatlan munkásságnak s igazán apostoli ügyszeretet és áldozatkészségnek eredménye lett a fővárosban levő 1848-49-iki ereklye-muzeum, melynek gazdagságát jórészben már a vigadóbeli kiállitáson láttuk. Megjegyzendő, hogy az ott látott szabadságharczi emléktárgyak és képek háromnegyed részét még a kiállitás megnyitása előtt már összevásárolta gróf Kreith Béla, ki azután a beküldött emléktárgyaknak is legnagyobb részét megvette vagy elcserélte a kiállitóktól, a fővárosban létesitendő ereklye-muzeuma számára.

Az országos ereklye-muzeum eszméje a mily csendesen pihent 1848-tól 1885-ig, oly egyszerre kezdett föltámadni három helyen is. — Kolozsvár azon kezdte, hogy ők találták fél az eszmét, — Arad azt mondta, hogy amiért ott végezték ki a 13 dicső vértanut, azért őket illeti meg az országos ereklye-muzeum. — Épen ilyen joggal követelhetné Világos is, mert ott tette le hadseregünk a fegyvert.

A harmadik még nem követelte ugyan, de kezdik pengetni Debreczenben, hogy ott élte a szabadságharcz igazi életét, a dicsőség napjait. Debreczenben lett Kossuth az ország kormányzójává megválasztva és a függetlenségi nyilatkozat elfogadva. Debreczent illeti a mi dicső szabadságharczunk ereklye-muzeuma.

A három vidéki város közül mindenesetre Debreczen követelheti legtöbb joggal az ereklye-muzeumot. Részolgált erre 1848—49-ben s azután is. Polgársága a magyarság szinejavából való s vagyona van annyi, hogy akár a nemzeumot is eltarthatná.

De hol marad Budapest, a mi fő és székvárosunk? Az bizony nem maradt hátra, mert mig a muzeum apostolai a gyűjtemény hovahelyezésén vitatkoztak, Budapest közgyülése évi ezer forintot szavazott meg szabadságharczunk ereklye muzeumának a fővárosban való fenntartására. Ezt követte a miniszter által megajánlott évi 1500 frt.

Ez a támogatás kevés a szabadságharczi emléktárgyak fentartására, de elég kezdetnek. Hazánk városai és vagyonosabb községei kövessék a derék Kolozsváriak és a lelkes aradiak példáját. E két város évi több száz forintot szavazott meg szabadságharczunk ereklye-muzeumának.

Arad és Kolozsvár most ugyan még ott tartják az általuk gyűjtött emléktárgyakat, de ha az ország közönsége kellő támogatásban részesiti a fővárosban levő és oda legjobban illő ereklye-muzeumot, akkor amiként Arad, épugy Kolozsvár hazafias és legszentebb kötelműknek fogják tartani, hogy a náluk levő 1848—49. szent ereklyéket átadják a budapesti országos ereklye muzeumnak. Mert e muzeumot szétforgácsolni nem szabad.

A mi dicső szabadságharczunk emléktárgyait összegyűjteni, csak azért, hogy azok együtt legyenek: nem elég. Hanem oly helyen kell az összegyűjtött ereklyéket tartani, ahol a nagy közönség minél nagyobb számmal látogathatja, — mert e muzeumnak missiója van, hazaszeretetre, önfeláldozásra, nemesebb, lovagiasabb gondolkozásra kell nevelni az ujabb és ujabb nemzedékeket.

Szabadságharczunk ereklye muzeumának helye nem lehet máshol, mint Budapesten, csak azért is, mert ez az egyetlen oly város, hol százszornál több vidéki és idegen fordul meg naponta, mint a többi városok bármelyikében. Ezt mondja Kossuth is, gróf Kreith Bélához irott levelében, amelyben csodálkozásának ad kifejezést, hogy olyanok is voltak, akik máshová akarták az ereklye muzeumot, a mi egy volna szabadságharczunk nymbusának, dicsőségének degradálásával.

---

hogy Mitru a katonaságból hazajött. Hej be régen s milyen epedve várta ezt Parászka!

A gazdag biró fiai megjöttének örömére nagy kalákát[12] csapott; hogy maradhatott ki onnan Parászka? Megy oda boldog, boldogtalan, azért „kaláka.“

De mi az, hogy Mitru nem siet őt üdvözölni s nyakába borulni?... Meg se látja... Rá se néz... Csak a „Floára“-val, a dusgazdag Togyer bácsuluj leányával tánczol! Hát mi az?! Talán valami rosszat beszéltek felőle Mitrunak?!

Egy sarokban húzódott meg, hogy senki se olvashassa le arczáról a szivet repesztő nagy keserüséget.

De észrevette őt a kevély biró, aki jól tudta, hogy fiát szereti... Otromba, durva szóval parancsolta elő a szegény Parászkát s a mulatók hangos gunykacaja közt kitaszigálta a házból.

Szegény Parászka felörülten rohant a styupu tanyáján levő kunyhójukig s ott aléltan rogyott öreg anyjára.

Hi Parászka! tudom el nem mentél volna a kalákába, ha sejtelmed lett volna a gyalázatos cselszövényről, mit a gazdag Onucz Mikula és Tögyer bácsuluj szőttek ellened, csak azért, hogy Mitrut Floaréhoz edesgessék!

Tudhattad volna te azt jól, hogy te, a koldus Parászka nem lehetsz a gazdag biró fiának a feleségé!

Tudhattad volna, — ha a szerelem vak nem lenne!

— — — — — — — — — — — —

Csisárán nagy sürgés-forgás van. A leányok mind ünnepi diszben vannak; piros csizmáikban és czifrábbnál-czifrább szatninczájukban és pendelyükben, pozsgás arczaikkal oly szemre valók, hogy az ember el sem hinné, hogy ezek a fátik[13] egész éven át alig esznek egyebet málénál.

De a ficsorok[14] is kitettek ám magukért!

Legszebb szumánjukat[15] és legczifrábban kivarrott ingjüket vették magukra, sőt néhányat csizmában is lehetett látni — kitünik a sok bocskor közt — mi csak nagy ünnepek alkalmával szokott megjörténi.

Ni! Ni! még a domnu pópa[16] is felvette zöldes reverendáját, holott ily közönséges dolgotevő napon, mint a mai, ő is csak gatyában és szumánban szokott dolgozgatni. De hát mi is történhetett ma Csisárán? Hiszen nem hirdetett a pópa ünnepet, hogy a „domnu notárius“[17] kukoriczáját letörjék!

Akkor bizonyosan lakodalom van! Az ám! még pedig a gazdag Onucz Mikuláéknál — a biró házánál.

Ma tartja a lagziját a katonaságból hazajött Mitru a Tögyer Floaréjával, — a kit csak rátukmáitak, — amiut mondják.

Kivül a ház fala tele volt aggatva „styergurá-val“[18] és apró korsóval, — a kapufélfán pedig ott leng a zászló, melyet a falu nyevásztáinak kendőiből csináltak.

Benn a házban pedig nem a sánta Vaszali csimpolyáz[19], hanem a szomszéd falu kovácsa, meg a fia hegedüvel huzzák a csimpolyást.[20]

Mitru az asztalnál ül leverten, mig Floáre vigan és dalolva járja a „párnás táncz“-ot egy ficsorral, melyért az öreg Juon mint násznagy szedi a pénzt s a táncz után megkinálja a táncost borral vagy pálinkával — a szerint a mint fizetett a táncért; az öreg tudja a regulát, hisz ez mindenütt az ő hivatala!

Egy másik asztalnál a pópa és a falu tekintélyei szürcsölik a pálinkát s azt beszélik: milyen boldog lesz ez a pár ember!

Pedig milyen boldogtalan lett!

— — — — — — — — — — — —

Ma is él még Csisárán egy öreg-öreg ember. Rongyos a gubája, rongyos a kucsmája! A lélek is csak hálni jár bele.

Azt beszélik róla, hogy meg van háborodva. Szegény Mitru bácsi!

Mitru bácsinak hija mindenki s azt mondják, hogy az esküvője után egy évre megzavarodott az elméje, mert olyan leányt erőszakoltak reá, akit ő nem szivelhetett! A kit meg ő szeretett, az a lakodalom éjjelén a Filep Nyikora izzó mészkemenczéjébe ugrott. A mészégetők, kik látták, maig is borzalommal beszélik, hogy állott a kemencze szélére s egy hangos „Mitru!“ kiáltással mint vetette magát az izzó mészkövek közé.

Szegény Parászka!

GERLITS SÁNDOR.

---

[12]) „Kaláka“ ingyen dolog, mely után evés-ivással egybekötött táncz következik.

[13]) „Fáta“ leány. [14]) „Ficsor“ legény. [15]) „Szumán“ darócz-ujjas. [16]) Tisztelendő ur. [17]) Jegyző ur. [18]) Czifrán kivarrt kendő, melylyel a ház falait ékesitik.

[19]) „Csimpolya“ kutyabőr-duda. [20]) „Csimpolyás“ oláh nóta tánczra.

Arad október 6-ka miatt kérte a muzeumot. Erre az „Ember Tragédiájá"-nak eretnekével szólva (szomoru dicsekvéskép legyen mondva) azt felelhetjük: ha csak vértanu kell, volt nekünk több mint tinektek. (Pesten ugyanis 19 et végeztek ki a nagyobbakból.) A mi dicsőült 13 vértanunk szobra Aradot illette meg, erre Aradnak 100,000 forintnál többet áldozott a nemzet.

Szabadságharczunk ereklye-muzeuma pedig annyira Budapestet illeti meg, hogy ép oly helytelen dolgot mível, a ki ezt akadályozni akarja, mint amily helytelenül cselekednék az, ki Kossuthnak, Petőfinek, Deáknak vagy Széchenyinek nem a fővárosban, hanem a vidéken emelne szobrot (mert ott születtek vagy ott laktak).

Szabadságharczunk ereklye-muzeumának a fővárosban való létesitését most egy országos bizottság veszi kezébe, élükön Horváth Ádám, Kecskemét város országgy. képviselő, gf. Guyon Edgár, az 1848-49-ki hős tábor-nok fia és gr. Kreith Béla, a muzeum igazgatója.

E lelkes bizottság kövessen el mindent, ragadjon meg minden kigondolható tisztességes eszközt az ereklyemuzeum felvirágoztatására. Rendezzen jövedelmező ünnepélyeket és mulatságokat ugy a fővárosban, mint a vidéken a gyűjtemény javára.

A vagyonosabb jó hazafiak közül azokat, kiknek egyenes örökösei nincsenek, szólitsa fel, hogy hagyományozzanak nagyobb összeget az ereklye-muzeumnak. Kutassa fel ama legjobb hazafiakat, kiknek módjukban áll állandóan és dijtalanul működni közre a muzeum érdekében, a kik valóságos apostolai lehetnek a szép dolognak.

Ti pedig hazánknak jobbjai, hazafiak és derék honleányok, tegyétek le filléreiteket a haza oltárára. Adakozzatok a mi dicső szabadságharczunk ereklye-muzeumának fentartására és csarnokának felépítésére.

Küldjétek be a budapesti ereklye-muzeumnak a legcsekélyebbnek tetsző emléktárgyakat. Pénzadományaitokat küldjétek be a hirlapok utján, hogy a hazafias tettet olvasva, hasonló áldozatkészségre buzduljon a tétovázó és a gyengébb is.

A magyarok Istene jutalmazzon és áldjon meg minden adakozót! JULiUS.

Hirek és különfélék.

— **Gróf Szápáry László Perjámoson.** Gróf Szápáry László, kit a temesmegyei lovrini kerületben a legutóbbi képviselőválasztás alkalmával szabadelvű programmal választottak meg, de aki később az egyházpolitikai kérdések miatt a szabadelvűpártból kilépett és azóta a katholikus egyház érdekében a Házban többször felszólalt, pünkösd másodnapján választói előtt, Perjámoson beszámoló beszédet mond. A lovrini kerületi választó polgárai nagyban készülődnek, hogy képviselőjüket ünnepiesen fogadhassák.

— **Az aradi ereklye-muzeum** Kozma Andort felkérte, hogy Turinba utazva kérje ki Kossuthnak ajánló veleményét arra nézve, hogy hol legyen az 1848—49. orsz. ereklye-muzeum? Kossuth kijelentette, hogy erre vonatkozó véleményét már kinyilvánitotta gróf Kreith Bélához intézett ama levelében, a melyben határozottan roszalja azt, hogy vannak egyesek, a kik csakis a fővárosba illő orsz. ereklye-muzeumot vidéki városba akarják létesiteni. És igy az 1848—49. dicső szabadságharczunk emlékgyűjteményének palotája Kossuth és az egész ország véleménye szerint a fővárosban kell hogy létesüljön.

— **Országos római zarándoklat.** A május hó 18-án Budapestről Rómába indulandó országos zarándoklat a legszélesebb körökben meleg részvételre talált. Tekintve, hogy a jelentkezési határidő néhány nap mulva lejár, figyelmeztetnek a résztvenni óhajtók, hogy ebbeli szándékukat mielőbb bejelentsék, hogy a rendezőség a zarándokok számáról idejekorán tájékozva legyen és a szerint megtehesse intézkedéseit. A jelentkezésekre legalkalmasabb a postai pénzutalvány, a melyen 50 forintnyi, illetve az ellátást igénybe nem vevő zarándokok részéről 20 frtnyi előleg beküldése mellett kiteendő az állomás, melyen Budapesten alul a különvonathoz csatlakozni kiván; továbbá melyik osztályban kiván utazni, szándékozik-e a nápolyi kirándulásban résztvenni, utazás közben akar-e ellátást, hálókocsi-helyre kiván-e előjegyeztetni és a programmban jelzett a) b) c) utirány közül melyiken akar visszatérni. — Ily értelmü jelentkezések intézendők *dr. Való Simon* pápai kamaráshoz, Budapest, IV., központi papnövelde. — A zarándoklat fenyének emelésére országunk biboros herczegprimása maga is hozzájárul azzal, hogy a zarándoklatokat hét magyar érsektől és több püspöktől környezve személyesen fogja a pápának bemutatni.

— **Kiállitási bizottság.** Az 1896. évi ezredéves kiállitas soproni kerületi bizottságába vármegyénkből tagokká kineveztettek: Szegedy György cs. és kir. kamarás, a gazdasági egyesület elnöke, Mayer Ede gépgyáros, Tóth Lajos szijgyártó, Engel I. L. szappangyáros Szombathelyről, Kluge Pál kéktestő Körmendről, Lauringer János lakatos Kőszegről, Putsch Sándor gyáros Pinkafőről. A kerületi bizottságnak 92 tagja közül csupán 7 taggal van képviselve Vasvármegye.

— **Iparos betegsegélyző pénztár Muraszombatban.** A nm. m. kir. kereskedelemügyi miniszterium f. évi april 14-én 24324 sz. a. kelt leiratával megengedte, hogy a muraszombati járásbeli iparosok Muraszombat székhelylyel egy ipartestülettel kapcsolatos betegsegélyző pénztárt alakithassanak. A helybeli iparhatóság ezen testület és pénztár megalakitása végett f. hó 28-án délután 2 órára Muraszombatba a városház termébe értekezletre hivja össze a járásbeli összes iparosokat s mi reméljük, hogy iparosaink megfogják ragadni a kedvező alkalmat s a megalakitást egyhangulag el fogják határozni. Miért küldöznék iparosaink amugy is csekély számu filléreiket a szomszédba, mikor azokat idehaza is oly jótékonyan felhasználhatják!

— **Zágrábból** irják nekünk: Tek. szerkesztő ur! Örömmel adok ama ténynek kifejezést, hogy manapság a magyar nem idegen Horvátországban és egészen mások az érzelmek, melyeket a horvát a magyar iránt táplál, mint ellenkezőleg. Vajha alkalom adatnék a két nemzet minél gyakoribb és szorosabb érintkezésére, nemcsak egészen más véleménynyel volnának egymásról, sőt a magyarok tán még tanulhatnának a horváttól, t. i. tolerantiát és tán még nemesebb gondolkozást az állitólagos ellenről. — A zágrábi casino mult hó 15-én társas vacsorát rendezett, ujonnan megválasztott elnöke tiszteletére. Jelenvolt a bán, több gróf, főügyész, több főispán és képviselő, a pénzügyi- és postaigazgatóság igazgatói, polgármester, városkapitány stb., szóval Horvátország legelőkelőbbjei gyültek össze, kerek 100-an. Megjegyzendő, hogy az itteni nemzeti casino Horvátországban az, a mi a budapesti nemzeti casino Magyarországban, az ország első egyesülete. Mellékesnek tartom a terem fényéről s a vacsoráról — melynek teritéke 15 frba került — szólani. Éjfél tájban néhány barátom nevében felkértem egy kitünő szónokot, hogy a horvátul nem tudó magyarok nevében mondjon felköszöntőt a magyar-horvát barátságra. Az illető feladatának kitünően megfelelve, nyomban utána a bán szólalt fel, mondván: szivesebben hallaná, ha a magyarok önmaguk és saját nyelvükön adnának érzelmeiknek kifejezést. Erre az egész asztaltársaság felénk fordulva, „halljuk"-ot kiáltott. Közülünk elkészülve senki nem lévén, engem mint legközelebb ülőt kényszerittetek a felkeléshez. Mintán azon szégyent, hogy senki se szólaljon fel közülünk, semmi esetre sem hagytam volna reánk tapadni, tehát felszólalnom kellett nolens volens. Szónoki tehetség hiányában megvallom, hogy ritka merészség volt tőlem ily diszes és intelligens társaságban készületlenül felszólalni, ahol határozottan állithatom, hogy 75-en tudtak magyarul, fölkeléskor elkezdettem németül: „Meine Herren!" „Magyarul szóljon, — harsogott az egész teremben, — magyarul, magyarul!" Mitévő lehettem, elkezdettem magyarul szólani s midőn végeztem, hozzám jött a bán, éljen-t mondva koczintani, és többen „éljen Magyarország" felkiáltással koczintottak velem, azután pedig mindnyájan jöttek hozzám. Azt a vihart elképzelni sem lehet. Ezen lelkesedést ugyan nem az én szónoki tehetségem keltette, hanem az az esemény, hogy emberemlékezet óta ez az első eset, hogy nyilvános horvát banketten magyar toaszt mondatott. Majd elkezdte a magyar katonazene a magyar nótákat, közbe horvátokat vegyitve, czókolódzott, kurjongatott egyik jobban mint a másik, tánczolt örege apraja csárdást, szóval nem fesztelen, sőt kicsapongó jókedv kezdett uralkodni. Mig a magyarok örültek ennek, a horvát kormánypártiak ezt vivmánynak, eseménynek bélyegzik. Sokat irhatnék még e tárgyról, következtetéseket vonhatnék le honfitársaimra, de jobb ha hallgatok, azért is legőszintébb üdvözlettel maradtam *Honfitárs.*

— **Heti vásárainkról.** Általános a panasz, hogy a már több év óta behozott hetivásár Muraszombatban még maig sem mutatkozik életképesnek s látogatottnak. Ebben nagyrészt, sőt mondhatni egyedül az a hiba, hogy vásár-rendszabály alig van, sőt a mi létezik is, végrehajtva nincsen. Ugy tudjuk ugyanis, volna egy rendelkezés, mely megtiltja az ismételárusitóknak a reggel 9 óra előtt s általában a vásártéren kivül való vásárlást, levén ennek azon helyes czélja, hogy a piaczon 9 óráig a magánosok szükségleteiket beszerezhessék s ne legyenek kénytelenek másod-harmad kézből vásárolni. Ámde mindenkori tapasztalat, hogy ezen egy szabály sincsen betartva, nem ügyel a közönség érdekeire senki, s uton utfélen látható, hogy kapzsi módon mint fogdossák el egyesek az eláusitókat s igy a magánosok a hetivásárnak nem titkolható előnyeiben nem részesülhetnek. Felhivjuk azért a helyi hatóság figyelmét ezen türhetlen állapotra; iparkodjék a panasz felől meggyőződést szerezni s a bajon esetleg az illetők megbüntetésével segiteni, mert a helyi hatóság a fogyasztó közönség érdekeire is kell hogy felügyeljen.

— **Szárazság járásunkban.** Szomoru állapotokat látunk járásunk egyes vidékein a beállt takarmányhiány miatt. A marhák oly állapotban vannak, hogy azok a soványságtól járni alig képesek. Ha az időjárás meg nem változik, ugy gazdaközönségünk kétségbeejtő lesz.

— **Meghivó.** Muraszombat város iparosai f. é. május hó 14-én d. u. 3 órakor a rk. iskola helyiségében tartandó tanácskozásra ezennel tisztelettel meghivatnak. Egyuttal kérem az igen t. érdekeltséget, miszerint a betegsegélyző pénztár tárgyában valamennyien megjelenni sziveskedjenek. Tárgyai: 1) A nmltgu m. kir. kereskedelemügyi miniszteriumtól érkezett leiratának kihirdetése. 2) F. é. május hó 28-án tartandó közgyülés tárgysorozatának megállapitása. 3) A közgyülésen választandó pénztárkezelési tisztviselőknek kijelölése. Muraszombat, 1893 május 12.

Wilfinger Károly, k. biz. jegyző.

— **Tüzesetek.** Mult hó 24-én éjjel 1 óra tájban Bánfi István márkusházi lakós istállója ismeretlen módon kigyuladt s ugy az, mint a mellette állott lakós házának tetőzete elégett az öszszes kára 400 frt. Biztositva volt 520 frtig. — F. hó 8-án éjjeli fél 1 órakor Pintarics Ferencz martonhelyi lakós istállója eddig szintén ismeretlen módon kigyulladt s az abban volt 2 darab 100 frt értékü tehene és a közel állott házának tetőzetével együtt elégett, a kára mintegy 320 frt. Biztositva volt 325 frtig. — Ugyancsak ez alkalommal a tüz Borovnyák Miklós szomszédja házára is átcsapott s annak is csak a ház tetőzete leégett. Az összes kára 300 frtra becsültetett. — Biztositva volt 300 frtig.

— **Tudományos időjóslás.** „Ugyan mily idő lesz holnap?" Erre a kérdésre manapság már nem a leveli békától, Falb Rudolftól, vagy a tyukszemtől várunk választ, hanem egyszerűen elolvassuk a m. k. meteorologiai intézet tudományos időjóslatát, melyet az ország 130 helyén a telegráfhivatalon egy tábla hirdeti, hogy milyen időt várnak az intézet szakemberei, összevetvén minden rendelkezésükre álló adatot. A megjelent hivatalos kommüniké szerint e 130 időjelző állomáshoz május 1-től még 129 járult, ugy hogy most 250 állomás van. Vármegyénkben a következő állomások állitattak fel: Szombathely, Kőszeg, Baltavár, Felső-Eőr, Jánosháza, Kis-Czell, Körmend, Muraszombat, N.-Ujvár, Sz-Gothárd, Tarcsa.

— **Az uj egyenruha.** A „Katonai Lapok" a következőkről értesül: Az uj egyenruha szabályzatnak a gyalogságra vonatkozó részét már legközelebb szentesiteni fogja a király. Az idézett lap szerint katonai körökben nagyon meg vannak elégedve a választással, mely a következő: Világos szürke diszkabát, pipacsvörös hajtókákkal és vállszalagokkal, melyek az ezred számát viselik; tiszti kabát kettős fehér gombsorral, ezredszámmal, tiszti nadrág kettős széles oldalsávval, továbbá a tisztek és legénység számára világosszürke köpeny legombolitható béléssel. Vállrojtokra eszerint nem számithatnak még a tisztek sem. — A lovasság és tüzőrség egyenruházatának esetleges megváltoztatásáról még eddig semmiféle határozat nem hallható.

— **A muraszombati** dal- és zene-egylet ismét megkezdi énekpróbáit hetenként kétszer. Legutóbbi vál. ülésén elhatározta, hogy julius hó első vasárnapján kirándulást rendez Vizlendvára.

— **Női házi ipar vagy nőszabóság.** A nőszabóság valjon haziipar jellegével bir-e vagy nem, már többször képezte a kérdés tárgyát. A felsőbbség a következőleg határozott: „A házi ipar fogalma sehol illetékesen körülirva nem lévén, a házi nőszabóság határát is csak esetről esetre lehet megállapitani. Amennyiben az illető nőszabók rendes műhelyt tartanak fen, czégtáblákat alkalmaznak, vagy számla blankettát használnak, vagy rendes segédmunkásnőket alkalmaznak, vagy éppen varrótanonczokat tartanak, szóval ha az illető nők nem csupán esetről esetre ismerősöktől fogadnak el megrendeléseket, hanem állandóan iparszerüleg üzik a nőszabóságot: ez esetben okvetlen iparjegy váltására szoritandók s jogaik és kötelességeik semmiben sem különbözők a férfiakétól."

— **Katonák nyári szabadsága.** A magyar gazdák régi óhaja, hogy a gazdálkodással foglalkozó katonák egy részét nyaranta szabadságra bocsássák. A „Délmagyarországi Parasztegyesület" — mint Temesvárról irják — április hó 30-án értekezett ebben az ügyben, Wittmann János országgyülési képviselő elnöklete alatt. Elhatározták, hogy a honvédelmi miniszterhez feliratban a földmives katonák számára nyári szabadságot fognak kérni.

—Természetes szappanforrásra akadtak Buffató Gaptól, Dacota, 68 mértföldnyire. A szappan egy meleg forrásban habként uszik és a levegőn megkeményedik. Hasonlit a puha agyagföldhöz és lapáttal összegyüjthető. — Azt hiszik, hogy ezen szappan alkáli, borax és petroleum keverékéből áll, mely utóbbi ott számos helyen találtatott.

— Elhunyt szabadsághős. Kadarkuton (Somogymegyében) 73 éves korában meghalt Sipos Ferencz megyei utbiztos, akinek köszönhette 1849 ben Szolnok bevételét a honvédség és Damjanich tábornok. A megboldogult ugyanis mint az időben az Almássy grófok gazdatisztje Damjanich egyenes fölkérésére két izben vállalkozott arra, hogy az osztrák katonasággal Szolnokba bemegy s Damjanichnak az ellenséges hadsereg nagyságáról, valamint egyéb tudnivalókról értesülést hoz. Mindkét alkalommal elfogták Sipost s főbe lőtték volna, ha egy szerencsés véletlen folytán nem sikerül megmenekülnie. — Haláláig őrizte a szegény öreg a Grammont osztrák tábornoktól kapott két „passierschein"-t, valamint azt a kardot, melyet Szolnok bevétele után a honvédek arczvonala előtt Damjanich derekáról csatolt le s elismerés jeléül Siposnak átnyujtott.

Vegyes rövid hirek.

A megyéből. *Megyés* püspök ur ő méltósága t. é. május 28 án kezdi meg bérmálási körutját Zalamegyében. — *Vasmegyei* gazd. egyesületünk elnökét, H. Gothard Sándor nagybirtokost és titkárát, Röszler Károly urat a kereskedelemügyi miniszter, a milleniumi kiállitás II-ik csoportjának biztosaivá nevezte ki. Gratulálunk! — *Herczeg* Batthyány Strattmann Ödön ur főmga, a kegyurasága alá tartozó megüresedett szepetneki plébániai javadalmat Kiss Kálmán nádasdi plébánosnak adományozta. — *A vashidegkuti* III. osztályu postamesteri állásra 3 heti tartamra pályázat van hirdetve.

A hazából. *Lukács Béla* kereskedelmi minister Székely-Udvarhelyen nagy kő- és agyagipari szakiskolát létesitett, mely hazánkban a legnagyobb lesz e nemben. — *Toldy* költőjének, Arany Jánosnak szobrát e hónap 14 én leplezik le a Nemzeti Muzeum kertjében. A leleplezési ünnep, mely a költő emlékéhez méltó pompával és kegyelettel fog végbemenni, déli 1 órakor kezdődik. — *A képviselőház* még pünkösd előtt elnapolja üléseit egész a legközelebbi őszig. — *A közös* ügyeket tárgyaló delegáczió összehivása junius hó 25-éig fog megtörténni, ugy hogy az ülések elején kezdődhessenek. — *A tanitók* és tanitónők arany tollal akarják megtisztelni Lakits Vendelt, a magyarországi tanitók országos bizottságának elnökét, mert az utóbbi napokban a tanitók érdekeit oly melegen szolgálta. Az arany tollra a „Népnevelők Budapesti Egyesülete" gyüjtést inditott meg. — *Baross* szobrára 72 ezer frt gyült be. — *Kerkápolyi* Károly özvegye, férje 1800 kötetes könyvtárát a pápai főiskolának adományozta. — *49,453* serfőzde müködik a föld kerekségén.

A külföldről. *Francziaország* két tengeri városában a mult héten több kolera eset fordult elő.

Irodalom.

— **Az Athenaeum Képes Magyar Irodalomtörténetéből** (szerk. Beöthy Zsolt) megjelent a 4-ik füzet. Ebben *Hegedüs István* befejzi a *Janus Pannoniusról és a humanistákról* szóló tanulmányát, azután *Középkori könyvtáraink és a Corvina* czim alatt *dr Sebestyén Gyula* közöl egy nagyon érdekes czikket a könyvirás és diszités munkájáról, a régi könyvgyüjteményekről, főkép Mátyás király nagyhirü könyvtáraról, a Corvináról; végül a Corvin-kódexek ismertető jeleit s az elkallódott példányok visszaszerzésének történetét mondja el. A következő czikkben *Horváth Cyrill Középkori költészetünk* czim alatt az e korbeli legendákat és egyházi énekeket s a légrégibb históriás énekeket ismerteti vonzó előadásban. Az utolsó czikkben *Simonyi Zsigmond A kódexeknek mint nyelvemlékeknek* ismertetését kezdi meg. A gazdag tartalmat 20 szövegbe nyomott kisebb-nagyobb illusztráczió disziti: arczképek, a könyvirás és diszités jellemző példái a középkori könyvtárak képei, kódex-szövegek (Margit- és Katalinlegendák, Szabács viadala, a beszterczei szójegyzék stb.) Külön mellékletül: a brüsseli *Corvin-Missale* első lapjának Attavante, a könyvdiszitő, szép rajza és a Thuróczi krónikának egy lapja van Mátyás király ifjukori arczképével. — A Képes Irodalomtörténet 20 füzetre van tervezve s egy egy szép erős kötetet fog adni. Minden füzet ára 40 kr. — Előfizetés legczélszerübben 10—10 füzetre 4 frttal az Athenaeum könyvkiakóhivatalához vagy bármely hazai könyvkereskedéshez czimezhető. — *Jókai Mór diszkiadásának* ötödik füzete is szétküldetett ez örökb cü emlek kiadás előfizetői közt. Ezen vallalatot is legmelegebben ajánljuk t. olvasóink figyelmébe. Minden füzet ára 40 kr. Előfizetést 4 frttal elfogad minden könyvkereskedés, valamint a kiadótársulat (Athenaeum könyvkiadó hivatala, Budapest Ferencziek-tere 3.)

A nap és éj hossza.

Május	A nap kel	A nap nyugszik	A hold kel	A hold nyugszik
14.	4.26	7.27	3 28	5 48
15.	4 25	7 28	3.51	7.18
16.	4.24	7 30	4 20	8.48
17.	4 22	7.31	4.59	10.10
18.	4 21	7.32	5.52	11.21
19.	4 20	7.33	7. 1	regg.
20.	4 19	7.35	8.17	0. 9

Piaczi árak:

Buza	7.30	7.40
Rozs	5.50	6.—
Zab	6.50	7.—
Lóherm. liter		—.70
Lenmag	—.—	10.—
Kukorica	5 —	5.50
Bükköny	6 50	—.—
Köles	5 50	

Budapesti gabona-árak.

Buza	7.95	8.65
Rozs	7.10	7 35
Tengeri	4.85	4 90
Köles	4.30	4 60
Zab	6.20	6.50

Bécsi gabona-árak.

Buza	7 60	7 63
Rozs	6 65	6.68
Tengeri	5.05	5.08
Köles	—.—	—.—
Zab	5.85	5.89

Nyilttér.+

* Az e rovat alatt közlöttekért nem felelős a szerk

Henneberg G. (cs. kir. udvari szállitó) selyemgyára Zürichben, privát megrendelőknek közvetlenül szallit: fekete, fehér és szines selyemszöveteket, méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vámmentesen, sima, csikos, koczkazott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különboző szin s árnyalatban). Minták póstafordulóval küldetnek. Svajczba czimzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. 1

HIRDETÉSEK.

Máriaczelli Gyomorcseppek

nagyszerüen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszer.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, büzös lehelet, felfujtság, savanyu felböffögés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, szükülés.

Hathatós gyogyszernek bizonyult fejfájásnál, a menynyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél ételekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hämorrhoidáknál.

Emlitett bajoknál a *Máriaczelli gyomorcseppek* évek ota kitünőknek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyitvány tanusit. Egy kis üveg ára használati utasitással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár:
Török József gyogyszertára
Budapest, Király utcza 12 sz.

A védjegyet és aláirást tüzetesen tessék megtekinteni!! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a keszitő aláirásával (C Brady) és ezen szavakkal: „Valodiságát bizonyitom".

A Máriaczelli gyomorcseppek valodian kaphatók

Muraszombatban Bölcs Béla gyógyszertárában.

Csak az illető a ki bevásárlásnál a „Horgony" gyárjegyre ügyel, biztos lehet, hogy nem kapott értéktelen utánzást.

A Pain-Expeller

„horgonynyal" legjobb eredménynyel alkalmazható csúz, hátfájdalmak, fejfájás, köszvény, csipőfájdalmak, tagszaggatás és meghülések ellen; gyakran már egy bedörzsölés elegendő a fájdalmak enyhülésére. Minden üveg a gyárjegygyel a

„Horgonynyal"

el van látva és ez után könnyen felismerhető. Minthogy ezen kitünő háziszer majdnem minden gyógyszertárban 40 kros, 70 kros és 1 frt 20 kros üvegekben kapható, mindenki által beszerezhető. Csakis a Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

valódi.

Ügynökséget

nyerhet előnyös feltételek mellett megbizható egyén első rangu hazai gépgyárnál.
Ajánlatok:

Első magyar gépgyár részvénytársulat Budapest.

Uj szabadalmazott önmüködő

szölővessző- és növénypermetező

„Syphonia"

felülmul minden eddig ismert permetezőt, mivel **önmüködően dolgozik.** Ezt számtalan **dicsérőlevél** tanusitja.

Tessék rajzokat és leirást kerni a mezőgazdasági, gyümölcs- és szőllőtermelési gépek gyárától

Mayfarth Ph. ės Ta..

czégtől **Bécs,** II. Taborstrasse 76.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.— Képviselők felvé tetnek

KOTZÓ PÁL

gépészmérnök

Budapest, Üllői-ut 18. sz. alatt

ajánl $2^1/_2$, 3, $3^1/_2$ és 4 lóerejü

SZÖGES CSÉPLŐ - KÉSZLETEKET,

továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejü

sines gőzcséplőkészleteket

hosszu szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendkivül nagy felületü rostákkal, árpahéjázóval és választóhengerrel.

Fa- és szénfütésü és eredeti szalmafütő

GŐZMOZGONYOKAT.

Továbbá **R. GARRETT & SONS** felülmulhatatlan 40% tüzelőanyag megtakaritó

Compound gőzmozgonyokat

legjobbnak elismert **brandtfordi önmüködő amerikai kévekötő aratógépeket.** Eredeti amerikai szénagyüjtőit 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható combinált **ruddal. Sorvető- és szórvavető gépeket** és mindennemü egyébb kisebb gazdasági gépeket.

Jutányos árak! — Kedvező feltételek!

Mayer E. Fiai

gazdasági gépgyár, vas- és fémöntöde
SZOMBATHELYEN
ajánlja a jelenkor legujabb s legjobb, cs. és kir. szabadalmazott, egyedül eredeti

„New-Hungaria-Drill"

sorvető-gépet, 4000 darabon felül forgalomban.— **Szórvavető-gépeket, szecskavágó, répavágó,** cs. és kir. szabadalmazott

„Non plus ultra" és „Duplex-daráló"

csöves tengeri daráló és **tengeri morzsoló** gépeket kézi-, járgány- és **gőzhajtásra.** — Szakrendszerü **aczél-ekéket,** cs. kir. szab. **2** és **3 borozdás ekéket,** 10,000 drbon **felül forgalomban;** különféle földmivelő gépeket s eszközöket **Cséplőgépek, olajkészitő gépek, borsajtók** stb.

Minden a legkitünőbb kivitelben, jótállás és előnyös feltételek mellett. — Ajánljuk továbbá ujonnan, a kornak megfelelően, legczélszerübben berendezett

nagy vas- és fém-öntödénket,

öntvényeket készitünk saját vagy idegen minták után.

Chablon és gépformázás!

60 elsőrendü kitüntetés!

Turbinák, malomberendezések magas őrléshez, gözgépek stb.

Kivánatra képes árjegyzékkel bérmentve s ingyen szolgálunk.

Muraszombatban Meixner Mátyás vaskereskedőnél van bizományi raktárunk.

Nyomatott Grünbaum Márk gyorssajtóján Muraszombatban